

REMISSVAR

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Vårt datum: 2024-08-05

Vårt diarienummer: ADM/2024:241

Ert datum: 2024-04-22

Er beteckning: Fi2024/00826

Kopia till Utbildningsdepartementet

Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag

CSN lämnar följande synpunkter på förslagen. CSN har utifrån myndighetens verksamhetsområde i övrigt inga synpunkter på förslagen.

7.2.5 Underrättelseskyldigheten ska även omfatta antaganden om framtida felaktigheter

CSN välkomnar alla förslag som innebär att myndigheter och andra aktörer kan få tillgång till mer och bättre beslutsunderlag. Myndigheten konstaterar dock samtidigt att förslaget innebär att tillämpningsområdena för lagen ([2008:206](#)) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och lagen ([2024:307](#)) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet (härefter; LUFFA) alltmer kommer att överlappa varandra. Lagarna kommer enligt det remitterade förslaget delvis att omfatta samma aktörer och stöd, men lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har och kommer även framledes att ha ett lägre beviskrav för att information ska lämnas (genom rekvisitet ”anledning att anta”) och ett något mera inskränkt tillämpningsområde än LUFFA. I förarbetena till LUFFA anges visserligen att uppgifter, i det fall det finns en annan uppgiftsskyldighet som reglerar utlämnande av vissa kategorier av uppgifter, i första hand ska lämnas ut på det sätt som är föreskrivet i enlighet med den skyldigheten.¹ CSN anser trots det att den otydliga gränsdragningen mellan de två lagarnas tillämpningsområden kan medföra osäkerhet vid tillämpningen, vilket kan motverka ett effektivt informationsutbyte. CSN anser därför att den tänkta gränsdragningen bör förtydligas under den fortsatta beredningen.

CSN uppfattar att lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen i ett tänkt typfall är avsedd att medföra en

¹ Prop. [2023/24:85](#), s. 88,

uppgiftsskyldighet i situationer då det finns ett pågående ärende hos mottagande myndighet eller aktör. När det inte finns krav på en föregående begäran från en annan aktör finns dock alltid en viss risk för att uppgifter kommer att lämnas trots att det saknas behov av uppgiften hos mottagaren. Detta gäller särskilt om uppgiftslämnandet inte längre bara ska gälla vid misstanke om att en annan aktör *redan har* beslutat eller betalat ut stöd felaktigt eller med ett för högt belopp, utan även vid misstanke om att en annan aktör *kan komma* att göra det. Det finns därför en risk för att andra aktörer t.ex. kan komma att skicka uppgifter till CSN om personer som inte förekommer i myndighetens studiestödsverksamhet. CSN får enligt 4 § studiestödsdatalagen (2009:287) som utgångspunkt inte behandla sådana uppgifter och det är oklart i vilken utsträckning sådana uppgifter omfattas av sekretesskyddet i 28 kap. 9 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). CSN uppfattar dock att denna problematik kan komma att behandlas i 2024 års studiestödsdatautredning (U 2024:02).

8.4 Konsekvenser för statliga myndigheter

När uppgifter utan föregående begäran ska lämnas till andra aktörer krävs en god samverkan för ett effektivt informationsutbyte som samtidigt minimerar risken för att uppgifter lämnas som saknar betydelse hos mottagande aktör. Behovet av sådan samverkan uppmärksammades också i samband med införandet av LUFFA², en lag som också stipulerar uppgiftslämnande utan föregående begäran från en annan part. CSN samverkar som ett led i införandet av LUFFA med Försäkringskassan och andra aktörer inom MUR-nätverket³. Inom nätverket diskuteras t.ex. vilka uppgifter som finns hos olika aktörer, hur dessa kan behövas hos andra aktörer, om lagen ger stöd för utlämnande av dessa uppgifter till annan aktör och hur uppgifter rent praktiskt ska utbytas. CSN har i det arbetet kommit att uppmärksamma ett behov av att kunna utbyta vissa typer av uppgifter maskinellt och elektroniskt med andra aktörer. Ett sådant utbyte fordrar dock utveckling av en helt ny API-lösning hos CSN.

CSN bedömer att samma lösning även kan komma att bli aktuell att använda, om än i mindre omfattning, för det utökade utbyte som kan bli aktuellt enligt förslaget till lag om ändring i lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Dessutom tillkommer kostnader för årlig administration av det informationsutbyte som inte sker maskinellt. Förslaget i det remitterade betänkandet innebär därmed, tillsammans med LUFFA, ett behov av anslagsförstärkningar hos CSN. CSN har i myndighetens kommenterade utgiftsprognos för juli 2024 beräknat kostnaderna för nödvändig systemutveckling till omkring 12,9 miljoner kronor. Systemutvecklingen kommer delvis att lånefinansieras och CSN får därmed kostnader i form av räntekostnader och avskrivningskostnader. De årliga kostnaderna för administrationen och avskrivningar beräknas inledningsvis till 6,3 mnkr 2025 och från och med 2026 till omkring 2,5 mnkr årligen. Eftersom utvecklingskostnaden delvis lånefinansieras påverkas även CSN:s låneram, vilket kan hanteras inom befintlig ram.

² Prop. 2023/24:85, s. 41.

³ Initiativet MUR står för Motståndskraft hos utbetalande och rättsvärdande myndigheter.

REMISSVAR

Förslaget till lag om ändring i lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och LUFFA innebär därmed ett behov av anslagsförstärkningar för CSN om 6,3 mnkr för 2025 och med 2,5 mnkr årligen därefter.

Beslut om detta remissvar har fattats av enhetschefen Jeanette Lundqvist efter föredragning av utredaren Joacim Strömblad och verksjuristen Axel Söderholm. I arbetet med remissvaret har även verksamhetsutvecklaren Sara Söderstedt deltagit.

Jeanette Lundqvist

Joacim Strömblad
Axel Söderholm